

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

[CyLaw](#) | [Αναφορικά μ'εμάς](#) | [Επικοινωνία](#)

CYLAW

[Έρευνα](#) - [Κατάλογος Αποφάσεων Διοικητικού Δικαστηρίου](#) - [Εμφάνιση Αναφορών \(Noteur on\)](#) - [Αφαίρεση Υπογραμμίσεων](#)

ECLI:CY:DD:2020:9

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

(Υπόθεση Αρ. 641/2017)

10 Ιανουαρίου 2020

[Φ. ΚΩΜΟΔΡΟΜΟΣ, Δ.Δ.Δ.]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 146, 28 ΚΑΙ 30 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

[Redacted]

Αιτητής

ΚΑΙ

[Redacted]

[Redacted]

Καθ' ων η Αίτηση

Κ. Κληρίδης, για Φοίβος, Χρίστος Κληρίδης και Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε., για αιτητή.

Μ. Κοτσώνη (κα), Δικηγόρος, για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για καθ' ων η αίτηση.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Φ. ΚΩΜΟΔΡΟΜΟΣ, Δ.Δ.Δ.: Προσβάλλεται ως άκυρη, παράνομη και στερημένη οποιουδήποτε εννόμου αποτελέσματος «η πράξη και/ή απόφαση των Καθ' ων η οποία γνωστοποιήθηκε στον Αιτητή προφορικά, ημερομηνίας 20.2.2017 και με την οποία έκριναν τον Αιτητή ένοχο για απρεπή συμπεριφορά».

Τα γεγονότα

Στις 8.5.2015, η Διευθύνουσα του [REDACTED], της Επαρχίας Λεμεσού, όπου και υπηρετούσε ο αιτητής ως καθηγητής, απέστειλε έκθεση αναφοράς προς τον Επαρχιακό Επιθεωρητή Λεμεσού, αναφορικά με παράπνομο που είχε γίνει προφορικά από μερίδα μαθητών εις βάρος του αιτητή για απρεπή συμπεριφορά. Στην εν λόγω έκθεση, περιγράφονταν οι διαδικασίες που ακολούθησε η διεύθυνση του σχολείου μετά την αναφορά του παραπόνου και επισυνάπτονταν η σχετική αναφορά της Αστυνομίας και γραπτές δηλώσεις μαθητών. Μεταξύ άλλων, η διεύθυνση ζήτησε από μαθητές να υποβάλουν το παράπονό τους γραπτώς.

Η σχετική καταγγελία του αιτητή από την προαναφερθείσα Διευθύνουσα για πιθανή διάπραξη πειθαρχικού αδικήματος εκ μέρους του αιτητή, σύμφωνα με το άρθρο 70 του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας

Νόμου του 1969 (Ν. 10/1969), ως αυτός ίσχυε κατά τον ουσιώδη χρόνο («ο Νόμος»), οδήγησε στον διορισμό ερευνώντα λειτουργού, προκειμένου αυτός, ως αναφέρεται σε σχετική επιστολή της Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού («η Γενική Διευθύντρια»), ημερομηνίας 4.6.2015, να διεξαγάγει έρευνα για πιθανή διάπραξη πειθαρχικού αδικήματος εκ μέρους του αιτητή για απρεπή συμπεριφορά προς μαθητές. Ωστόσο, επειδή ο εν λόγω ερευνών λειτουργός απεβίωσε, η Γενική Διευθύντρια, στις 10.7.2015, όρισε νέο ερευνώντα λειτουργό, στον οποίο ακολούθως, και δη στις 26.8.2015, δόθηκε παράταση προς ολοκλήρωση της έρευνάς του μέχρι τις 28.9.2015.

Ο αιτητής, ο οποίος ενημερώθηκε δια σχετικής επιστολής, ημερομηνίας 16.9.2015, για τον διορισμό του υπό αναφορά ερευνώντα λειτουργού, τέθηκε σε διαθεσιμότητα στις 21.9.2015, κατά τη διάρκεια της οποίας, σύμφωνα με τη σχετική επιστολή της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (ΕΕΥ), οι εξουσίες, τα προνόμια και τα ωφελήματά του ως εκπαιδευτικού, αναστέλλονταν. Αποφασίστηκε επίσης ότι ο αιτητής, κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητάς του, θα ελάμβανε το ½ των απολαβών της θέσης του.

Ο ερευνών λειτουργός ολοκλήρωσε την έρευνά του στις 14.10.2015 και απέστειλε στη Γενική Διευθύντρια την έκθεσή του. Ακολούθως, στις 27.10.2015, η ΕΕΥ, με επιστολή της προς τον αιτητή, ενημέρωσε αυτόν για την πρόθεσή της να παρατείνει την διαθεσιμότητά του και τον κάλεσε ενώπιον της στις 30.10.2015, για να παραθέσει οποιεσδήποτε παραστάσεις επιθυμούσε σχετικά με την πρόθεσή της αυτή. Τελικά, στις

30.10.2015, η ΕΕΥ με σχετική επιστολή της, ενημέρωσε τον αιτητή ότι παρατάθηκε η διαθεσιμότητά του μέχρι τις 23.12.2015 με τους ίδιους όρους που ίσχυαν και κατά την αρχική περίοδο διαθεσιμότητάς του.

Ακολούθως, με επιστολή του προς τη Γενική Διευθύντρια, ημερομηνίας 17.12.2015, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας ανέφερε ότι ήταν αναγκαία η διενέργεια περαιτέρω έρευνας με σκοπό να συνταχθεί κατηγορητήριο ώστε να στοιχειοθετηθεί πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας υπόθεση εναντίον του αιτητή. Ως εκ τούτου, στις 29.12.2015 απεστάλησαν περαιτέρω στοιχεία στη Γενική Διευθύντρια από τον ερευνώντα λειτουργό. Τα εν λόγω στοιχεία απεστάλησαν στον Γενικό Εισαγγελέα στις 28.3.2016 και τελικά, με σχετική επιστολή της προς τη Γενική Διευθύντρια, ημερομηνίας 7.12.2016, η Νομική Υπηρεσία διατύπωσε τη θέση ότι η συγκεκριμένη υπόθεση και τα υπό διερεύνηση πειθαρχικά αδικήματα θα μπορούσαν να εκδικαστούν συνοπτικά.

Ως εκ των πιο πάνω, ο Πρώτος Λειτουργός Εκπαίδευσης (ΠΛΕ), κ. [REDACTED] με επιστολή του ημερομηνίας 30.1.2017, κάλεσε τον αιτητή να παρουσιαστεί ενώπιον του στις 9.2.2017 για συνοπτική εκδίκαση της εναντίον του πειθαρχικής υπόθεσης που αφορούσε απρεπή συμπεριφορά. Κατόπιν σχετικού αιτήματος αναβολής της δικηγόρου του αιτητή, ημερομηνίας 9.2.2017, το οποίο και έγινε δεκτό, η εκδίκαση της υπόθεσης αναβλήθηκε και ορίστηκε αυτή εκ νέου στις 20.2.2017, ημερομηνία κατά την οποία καλούνταν εκ νέου ο αιτητής όπως παρουσιαστεί ενώπιον του ΠΛΕ για τη συνοπτική εκδίκαση της υπόθεσης. Πράγματι, στις 20.2.2017 έλαβε χώρα η συνοπτική εκδίκαση της

υπόθεσης και στον αιτητή, ο οποίος κρίθηκε ένοχος για απρεπή συμπεριφορά, επιβλήθηκε η ποινή της επίπληξης.

Ο αιτητής αντέδρασε και κατά της πιο πάνω απόφασης καταχώρησε την υπό εξέταση προσφυγή.

Νομικοί ισχυρισμοί

Αποτελεί βασικό άξονα της επιχειρηματολογίας του αιτητή ο ισχυρισμός ότι η επίδικη απόφαση παραβιάζει τα άρθρα 2, 5 και 7 του Δεύτερου Πίνακα, Μέρος Ι του Νόμου. Και τούτο διότι, σύμφωνα με τη σχετική εισήγηση, ο χρόνος που μεσολάβησε από την έναρξη της σχετικής πειθαρχικής έρευνας εναντίον του αιτητή (Σεπτέμβριος του 2015) μέχρι και την κλήση του σε συνοπτική εκδίκαση, μετά από γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για το πειθαρχικό αδίκημα που αφορούσε απρεπή συμπεριφορά (Ιανουάριος του 2017) δεν αποτελεί εύλογο χρονικό διάστημα, ως απαιτείται από τις πιο πάνω διατάξεις, αλλά παραβίαση του θεμελιώδους δικαιώματος δίκαιης δίκης εντός ευλόγου χρόνου. Η υπέρβαση της εύλογης διάρκειας τόσο της έρευνας όσο και της γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα συνιστούν διαδικαστική πλημμέλεια και κανένα μέτρο δεν προκύπτει ότι έχει ληφθεί από τη Διοίκηση για την ταχύτερη εκδίκαση της υπόθεσης του αιτητή.

Έτερος εγειρόμενος λόγος ακύρωσης έγκειται στον ισχυρισμό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει το άρθρο 69Α του Νόμου, όπου προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι η ποινή της επίπληξης διαγράφεται μετά τρία έτη

από την επιβολή της και δεν επιτρέπεται εφεξής να αποτελέσει στοιχείο κρίσης του εκπαιδευτικού λειτουργού. Σύμφωνα με την πλευρά του αιτητή, αντίθετα με τις πιο πάνω διατάξεις, στην υπό κρίση περίπτωση ο αιτητής, κατά τη συνοπτική εκδίκαση της υπόθεσής του, ερωτήθηκε από την Επιτροπή για προηγούμενη υπόθεση που είχε και στην οποία του είχε επιβληθεί η ποινή της επίπληξης, η οποία, ωστόσο, είχε ήδη διαγραφεί και αποσυρθεί από το φάκελό του.

Περαιτέρω, εγείρονται ισχυρισμοί περί μη διενέργειας της δέουσας έρευνας εκ μέρους των καθ' ων η αίτηση, κατά παράβαση των διατάξεων του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν. 158(I)/1999) και των αρχών της χρηστής διοίκησης. Στο πλαίσιο του σχετικού εγειρόμενου λόγου ακύρωσης, ο αιτητής προβάλλει, μεταξύ άλλων, ότι από την υπό του ερευνώντα λειτουργού διενεργηθείσα έρευνα δεν προκύπτει οποιοδήποτε στοιχείο που να μπορεί να στοιχειοθετήσει κατηγορία εναντίον του ούτε και οποιαδήποτε μαρτυρία από μαθητή ή μαθήτρια που να τεκμηριώνει τις όποιες κατηγορίες υπήρχαν εναντίον του αιτητή.

Επιπρόσθετα, προβάλλεται ως αυτοτελής λόγος ακύρωσης και ο ισχυρισμός περί αναιτιολόγητης και/ή μη επαρκώς αιτιολογημένης απόφασης. Κατά το σχετικό ισχυρισμό, η επίδικη απόφαση είναι εντελώς γενική, αόριστη και αναιτιολόγητη και από πουθενά δεν προκύπτει σε ποια σημεία οι καθ' ων η αίτηση στήριξαν την τελική τους κρίση. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο συνήγορος του αιτητή, έγινε εν προκειμένω *«απλή ανακοίνωση τόσο της ενοχής όσο και της ποινής που επιβλήθηκε στον αιτητή»*.

Τέλος, εγείρεται και ο ισχυρισμός ότι παραβιάστηκε και το άρθρο 74(1) του Νόμου, εφόσον στην υπό κρίση περίπτωση, καθ' υπέρβαση εξουσίας από τους καθ' ων η αίτηση, παρατάθηκε η διαθεσιμότητα του αιτητή πέραν των τριών μηνών, χωρίς οποιοδήποτε λόγο που να δικαιολογεί επαρκώς την παράταση αυτή.

Εκ διαμέτρου αντίθετες είναι οι θέσεις των καθ' ων η αίτηση, οι οποίοι προβάλλουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι επαρκώς και/ή δεόντως αιτιολογημένη, λήφθηκε δε καθόλα ορθά και νόμιμα και μετά από διενέργεια της δέουσας έρευνας και κατ' ορθή ενάσκηση της διακριτικής τους εξουσίας και ουδεμία διάταξη του Νόμου έχει παραβιαστεί.

Ειδικότερα, αντικρούοντας τον πρώτο εγειρόμενο λόγο ακύρωσης, η συνήγορος των καθ' ων η αίτηση υποβάλλει ότι στην υπό εξέταση υπόθεση δεν υπάρχουν ανατρεπτικές, αλλά ενδεικτικές προθεσμίες και, συνακόλουθα, ο ισχυρισμός του αιτητή περί παραβίασης των άρθρων 2, 5 και 7 του Δεύτερου Πίνακα, Μέρος Ι του Νόμου δεν ευσταθούν. Το δε χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την έναρξη της πειθαρχικής έρευνας μέχρι και την ολοκλήρωση της διαδικασίας δεν μπορεί να θεωρηθεί «υπέρμετρα μεγάλο», αλλά η σχετική έρευνα, δεδομένων και των ενεργειών που απαιτούνταν να γίνουν, ολοκληρώθηκε εντός ευλόγου χρόνου.

Περαιτέρω, η κα [REDACTED] ισχυρίζεται ότι σε καμία περίπτωση δεν λήφθηκε υπόψη από τους καθ' ων η αίτηση η προηγούμενη πειθαρχική καταδίκη του

αιτητή, ενώ, τέλος, ως προς τον ισχυρισμό περί παραβίασης του άρθρου 74(1) του Νόμου, εγείρεται από τη συνήγορο των καθ' ων η αίτηση ζήτημα έλλειψης νομιμοποίησης του αιτητή να εγείρει έναν τέτοιο ισχυρισμό, καθότι η διαθεσιμότητα αποτελεί ξεχωριστή διοικητική πράξη, η οποία προσβάλλεται αυτοτελώς. Ωστόσο, ο αιτητής ουδέποτε προσέβαλε την διαθεσιμότητά του, με αποτέλεσμα να στερείται τώρα αυτός του απαιτούμενου νομιμοποιητικού ερείσματος να το πράξει, προκειμένου να ελεγχθεί η νομιμότητα της διαθεσιμότητάς του, δεδομένου ότι δε χωρεί παρεμπόδιων έλεγχος.

Η κατάληξη

Έχω εξετάσει την προσβαλλόμενη απόφαση υπό το πρίσμα του συνόλου των στοιχείων που τέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου και της επιχειρηματολογίας των διαδίκων, ως αυτή έχει καταγραφεί πιο πάνω, η οποία αποτέλεσε το υπόβαθρο για προώθηση των εκατέρωθεν θέσεων, είτε υπέρ είτε κατά της νομιμότητας της προσβαλλόμενης πράξης.

Θα ξεκινήσω, κατά προτεραιότητα, με ένα ζήτημα, το οποίο, παρόλο που δεν έχει τεθεί από την πλευρά του αιτητή, ούτε και έχει αναπτυχθεί στην γραπτή του αγόρευση, ανάγεται στη δημόσια τάξη, δυνάμενο ωσαύτως να εξεταστεί και αυτεπάγγελτα από το Δικαστήριο σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας: πρόκειται για το ζήτημα της μη τήρησης άρθρων πρακτικών από τους καθ' ων η αίτηση κατά τη λήψη της επίδικης απόφασης, ημερομηνίας 20.2.2017, το οποίο βεβαίως συνδέεται άρρηκτα με τη

λειτουργία του αποφασίζοντος οργάνου και, ως τέτοιο, δεν μπορεί παρά να αποτελεί θέμα δημοσίας τάξεως, το οποίο δύναται να εξεταστεί και αυτεπαγγέλτως σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας (βλ. **Γεώργιος Αλετράρης ν. Δήμος Λάρνακος**, [Υποθ. Αρ. 719/2010 ημερ. 31.1.2012](#)). Αυτή εξάλλου ήταν επί του συγκεκριμένου θέματος και η προσέγγιση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **Στυλιανός Αγαθοκλέους ν. Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας**, [ECLI:CY:AD:2016:C374, A.E. Αρ. 29/2011, ημερ. 21.7.2016](#), στην οποία το Δικαστήριο, αφού πρώτα επεσήμανε ότι το ζήτημα της σύνθεσης του διοικητικού οργάνου συνιστά ζήτημα δημοσίας τάξεως, εξετάζόμενο αυτεπαγγέλτως, αμέσως μετά ανέφερε τα ακόλουθα, άμεσα σχετικά, με το ζήτημα της τήρησης άρθρων πρακτικών:

*«**Συναφές** θέμα είναι και η ανάγκη τήρησης άρθρων πρακτικών με σκοπό τη δυνατότητα δικαστικού ελέγχου. Η ανάγκη αυτή κωδικοποιείται και στο Άρθρο 24 του Περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, αρ. 158(I)/99 (βλ. **Γεώργιος Αλετράρης ν. Δήμος Λάρνακος**, [Υποθ. Αρ. 719/2010 ημερ. 31.1.2012](#)).».*

Κατά συνέπεια, το συγκεκριμένο ζήτημα, ως ζήτημα δημοσίας τάξης, εξετάζεται αμέσως πιο κάτω κατά προτεραιότητα.

Σύμφωνα με το άρθρο 24(1) του Νόμου 158(I)/1999, *«**Η τήρηση άρθρων πρακτικών είναι υποχρέωση κάθε οργάνου που ασκεί διοικητική λειτουργία.**».*

Έχω εξετάσει τα παραρτήματα της ένστασης των καθ' ων η αίτηση και έχω διεξέλθει πολύ προσεκτικά τον οικείο διοικητικό φάκελο, ο οποίος κατατέθηκε ως τεκμήριο 1 κατά το στάδιο των διευκρινίσεων, και δεν μπορώ παρά να διαπιστώσω ότι, από τα εκεί περιεχόμενα έγγραφα, δεν ικανοποιείται η απαίτηση για τήρηση άρθρων πρακτικών, η οποία νομολογιακά, ως βεβαίως και η τήρηση άρθρου φακέλου, θεωρείται ως απαραίτητο στοιχείο για τη διεξαγωγή της διοικητικής δίκης (βλ. *Δημοκρατία v. Ακίνητα Στ. Ιωαννίδη* (1991) 3 A.A. 398 και *Westpark Ltd Ltd v. Δήμος Πάφου (Αρ. 1)* (1997) 3 A.A. 63).

Εν προκειμένω, εξετάζοντας το πρακτικό της συνοπτικής εκδίκασης της υπόθεσης, ημερομηνίας 20.2.2017, όπου περιέχεται και η επίδικη απόφαση (τεκμήριο 45 στην ένσταση των καθ' ων η αίτηση και ερυθρά 144-141 στον οικείο διοικητικό φάκελο), δεν μπορώ παρά να καταλήξω ότι αυτό δεν μπορεί επ' ουδενί να χαρακτηριστεί ως άρθριο, δεδομένου ότι είναι ανυπόγραφο, δεν αναφέρει ποιοι ήσαν οι «παρευρισκόμενοι», ενώ ούτε και το όνομα του προσώπου που τηρούσε το πρακτικό αναγράφεται πουθενά. Παρατηρώ δε ότι τα ίδια ισχύουν και αναφορικά με το πρακτικό ημερομηνίας 9.2.2017 (τεκμήριο 41 στην ένσταση και ερυθρό 140 στον διοικητικό φάκελο), όταν και είχε αρχίσει η διαδικασία συνοπτικής εκδίκασης της υπόθεσης και είχε ζητηθεί αναβολή. Το γεγονός ότι στο πρακτικό λήψης της επίδικης απόφασης, ημερομηνίας 20.2.2017, αναγράφεται ότι την απόφαση έλαβε ο κ. xxxxx [REDACTED] δεν είναι αρκετό και δεν αναιρεί τις προαναφερθείσες ελλείψεις. Όπως χαρακτηριστικά λέχθηκε στην *Σάββα v. Αρχής Λιμένων Κύπρου* (1990) 3 A.A. 801, τα πρακτικά μιας συνεδρίας αντικατοπτρίζουν την πραγματική εικόνα του περιεχομένου της, όταν αυτά επικυρωθούν από ένα Συμβούλιο και υπογράφουν από το πρόσωπο που

είναι εξουσιοδοτημένο για το σκοπό αυτό. Σε διαφορετική περίπτωση, κλονίζεται το τεκμήριο της νομιμότητας των πράξεων της Διοίκησης και η προσβαλλόμενη διοικητική απόφαση υπόκειται σε ακύρωση (βλ. και *Θεανώ Χριστοδούλου-Μαυρομουστάκη ν. Δημοκρατίας*, [Υποθ. Αρ. 1515/2008, ημερ. 10.8.2012](#)).

Ζήτημα ανεπάρκειας και έλλειψης έγκυρων πρακτικών λόγω, μεταξύ άλλων, του γεγονότος ότι αυτά ήσαν ανυπόγραφα, εντοπίστηκε και στην *S.*

HADJICHRISTOFI CONSTRUCTION LIMITED ν. Δήμος Αγλαντζιάς, [Υποθ. Αρ. 480/2011, ημερ. 26.2.2013](#), όπου το Ανώτατο Δικαστήριο, με αναφορά και στην *Χρυσάφη ν. Δημοκρατίας (2005) 3 A.A.A. 550*, τόνισε ότι η τήρηση άρτιου πρακτικού συνιστά εχέγγυο χρηστής διοίκησης και προϋπόθεση για την άσκηση αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου της νομιμότητας των διοικητικών πράξεων.

Περαιτέρω, άμεσα συναφές με το υπό συζήτηση θέμα είναι και το ζήτημα της υποχρέωσης των διοικητικών οργάνων να τηρούν έγγραφες καταχωρήσεις ("written records") των αποφάσεών τους. Αυτό ακριβώς τονίστηκε, ως επιβαλλόμενο από τις αρχές της χρηστής διοίκησης, στην απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην *Κούτσιου ν. Δημοκρατίας (2001) 3 A.A.A. 987* και επαναλήφθηκε στην *FEREOS LIMITED ν. Δημοκρατίας*, [Υποθ. Αρ. 647/2004, ημερ. 7.11.2008](#) (βλ. επίσης *Georghiades ν. Republic (1966) 3 C.L.R. 252, 283*, *Medcon Construction and Others ν. Republic (1968) 3 C.L.R. 535, 543*, *Kyprianou and Others (No. 2) ν. Republic (1975) 3 C.L.R. 187).*

Όπως λέχθηκε χαρακτηριστικά στην *Κούτσιου, ανωτέρω*, στην απουσία έγγραφης καταχώρισης που να επιβεβαιώνει ότι η απόφαση έχει ληφθεί από το

όργανο στο οποίο ο Νόμος έχει εναποθέσει την σχετική αρμοδιότητα, το τεκμήριο της κανονικότητας των διοικητικών πράξεων δεν διαθέτει την εμβέλεια να ενδύει με τον μανδύα της νομιμότητας τα όσα χρειάζονται να συντελεστούν για να θεωρείται ως έγκυρα ληφθείσα μια απόφαση. Αντίθετη προσέγγιση θα ισοδυναμούσε με καταστρατήγηση των αρχών της χρηστής διοίκησης, οι οποίες υπαγορεύουν την τήρηση εγγράφων καταχωρίσεων, το δε τεκμήριο της κανονικότητας θα καθίστατο όχημα προς την παραβίαση της αρχής της χρηστής διοίκησης (βλ. επίσης τις πιο πρόσφατες αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις *Ελένη Ιωαννίδου ν. Δημοκρατίας*, [ECLI:CY:AD:2016:D382](#), *Υποθ. Αρ. 201/2012, ημερ. 28.7.2016* και *Αθανάσιος Αθανασιάδης ν. Δημοκρατίας*, *Υποθ. Αρ. 856/2012, ημερ. 17.10.2014*). Παρόμοια προσέγγιση ακολουθήθηκε και από το Δικαστήριο τούτο στην *Χατζηγεωργίου ν. Δημοκρατίας*, *Υποθ. Αρ. 644/2016, ημερ. 4.9.2018*.

Στην υπό κρίση περίπτωση, ενόψει των πιο πάνω διαπιστώσεων, καταλήγω ότι υφίσταται σαφές ζήτημα ανεπάρκειας και έλλειψης έγκυρων και άρτιων πρακτικών και, συνακόλουθα, κλονισμού του τεκμηρίου της νομιμότητας, το οποίο και θεωρώ ότι έχει ανατραπεί, με αποτέλεσμα και η επίδικη απόφαση να καθίσταται τρωτή.

Παρόλο που με τις πιο πάνω διαπιστώσεις σφραγίζεται η τύχη της υπό εξέταση προσφυγής, κρίνω σκόπιμο να επισημάνω και τα εξής, τα οποία σχετίζονται άμεσα με το περιεχόμενο του προαναφερθέντος πρακτικού συνοπτικής εκδίκασης της υπόθεσης, ημερομηνίας 20.2.2017, και αφορούν στην αιτιολόγηση της προσβαλλόμενης απόφασης:

Εξετάζοντας προσεκτικά το περιεχόμενο της επίδικης απόφασης, ως αυτή εκτίθεται στο προαναφερθέν πρακτικό, παρατηρώ ότι από κανένα σημείο αυτής δεν προκύπτει με την απαιτούμενη επάρκεια και σαφήνεια ο συλλογισμός και/ή το σκεπτικό του αποφασίζοντος οργάνου αναφορικά με την κρίση του περί της ενοχής του αιτητή αλλά και της επιβολής της ποινής. Αφού πρώτα εκτίθενται εν εκτάσει και εν είδει καταγραφής πρακτικού, τα όσα ελέχθησαν μεταξύ της πλευράς του αιτητή και του κ. [REDACTED] κατά την εκδίκαση της υπόθεσης, στη συνέχεια αναφέρεται ότι ο αιτητής και η δικηγόρος του αποχώρησαν για λίγο και όταν τους κάλεσε ο κ. [REDACTED], «τους ανακοίνωσε ότι έχει αποφασίσει ότι ο κ. [REDACTED] είναι ένοχος για απρεπή συμπεριφορά, σύμφωνα με τη γνωμάτευση της Γ.Ε.», υπογραμμίζοντας ότι η εν λόγω γνωμάτευση στάλθηκε στις 9.1.2017 και, ακολούθως, «ανακοίνωσε ότι θα επιβάλει στον κ. [REDACTED] την ποινή της επίπληξης». Προφανώς ο κ. [REDACTED] αναφέρεται στη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα που φέρει ημερομηνία 7.12.2016 (τεκμήριο 38 στην ένσταση), την οποία περιορίζεται να υιοθετήσει και στην οποία, πέραν της παράθεσης των σχετικών νομοθετικών διατάξεων, απλά αναφέρεται ότι «στην εν λόγω υπόθεση πρόκειται για απρεπή συμπεριφορά η οποία περιέχεται στα πιο πάνω πειθαρχικά παραπτώματα» που μπορούν να εκδικαστούν συνοπτικά.

Ωστόσο, από πουθενά δεν προκύπτει το σκεπτικό και/ή ο συλλογισμός του ιδίου του αποφασίζοντος οργάνου, προκειμένου να καταλήξει στην επίδικη απόφασή του, ούτε και προκύπτει πως έχουν αξιολογηθεί από το αποφασίζον όργανο οι ισχυρισμοί και οι θέσεις της πλευράς του αιτητή σχετικά με την υπό διερεύνηση υπόθεση, αλλ' ούτε και ποια συγκεκριμένα γεγονότα και/ή στοιχεία λήφθηκαν

υπόψη και αποτέλεσαν τη βάση της τελικής κρίσης, με αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτος και ο απαιτούμενος δικαστικός έλεγχος. Από κανένα σημείο δεν προκύπτουν με την απαιτούμενη σαφήνεια ποια ήσαν εκείνα τα στοιχεία που οδήγησαν τον ΠΛΕ στη λήψη της επίδικης απόφασης, ούτως ώστε να καθίσταται εφικτός και ο απαιτούμενος δικαστικός έλεγχος, ως η νομολογία πάγια και διαχρονικά απαιτεί (βλ. **Στέφανος Φράγκου ν. Δημοκρατίας (1998) 3 Α.Α.Δ. 270**). Ούτε βεβαίως και είναι έργο του Δικαστηρίου η πρωτογενής αξιολόγηση των στοιχείων του φακέλου και η διαμόρφωση κρίσης αναφορικά με το τι θα μπορούσε να επενεργήσει υπέρ ή εναντίον της όποιας προσέγγισης (βλ. **Χρυστάλλα Συμεωνίδου κ.α. ν. Δημοκρατίας, Υποθ. Αρ. 911/93 κ.α., ημερ. 18.4.1997**).

Σύμφωνα με το άρθρο 28(1) του Νόμου 158(I)/1999, «η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης πρέπει να είναι σαφής, ώστε να μην αφήνει αμφιβολίες ως προς το ποιος ήταν ο πραγματικός λόγος που οδήγησε το διοικητικό όργανο στη λήψη της απόφασης». Θα πρέπει να περιέχονται σε αυτήν τα συγκεκριμένα στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκε η ουσιαστική κρίση της Διοίκησης, να παρατίθενται οι πραγματικοί και νομικοί λόγοι που αποτέλεσαν το έρεισμα της διοικητικής απόφασης, ως και τα κριτήρια βάσει των οποίων η Διοίκηση άσκησε τη διακριτική της ευχέρεια, ούτως ώστε και καθίσταται εφικτός ο δικαστικός έλεγχος (βλ. ενδεικτικά **Μιχαλάκης Κωνσταντινίδης ν. Δημοκρατίας (1967) 3 Α.Α.Δ. 7, Φράγκου, ανωτέρω** και **Ν. Χαραλάμπους «Εγχειρίδιο Κυπριακού Διοικητικού Δικαίου», Δεύτερη Έκδοση, 2006**). Αντίθετα, αιτιολογία που διατυπώνεται κατά τρόπο γενικό και αόριστο, ούτως ώστε να μην προκύπτει πως και στη βάση ποιων στοιχείων διαμορφώθηκε η κρίση της Διοίκησης, είναι αόριστη και ελλιπής, εφόσον το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του συγκεκριμένα στοιχεία επιδεκτικά δικαστικής εκτίμησης και άσκησης δικαστικού

ελέγχου (βλ. ενδεικτικά *Χρίστος Πετρώνδας ν. Δημοκρατίας (1969) 3 Α.Α.Δ. 214* και *Παπαγεωργίου ν. Δημοκρατίας (1984) 3 Α.Α.Δ. 1348*).

Περαιτέρω, θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην επίδικη απόφαση δεν γίνεται οποιαδήποτε αναφορά σε οποιαδήποτε νομοθετική ή/και κανονιστική διάταξη στη βάση της οποίας αυτή στηρίχθηκε. Δεν παραγνωρίζω ότι στην επιστολή ημερομηνίας 9.2.2017 που εστάλη προς τον αιτητή από τον κ. [REDACTED] (τεκμήριο 41 στην ένσταση) αναφέρεται ότι η πειθαρχική υπόθεση εναντίον του αιτητή θα εκδικαζόταν συνοπτικά, δυνάμει του άρθρου 71(1) του Νόμου. Συνεπώς, θα μπορούσε να λεχθεί ότι η νομική βάση της απόφασης προκύπτει από το σύνολο των στοιχείων της υπόθεσης. Ωστόσο, ακόμα και αν αυτό γινόταν δεκτό, δεδομένου ότι, κατά πάγια νομολογία, η απλή παράθεση της νομικής διάταξης στο σώμα της απόφασης δεν αποτελεί αιτιολόγηση της πράξης, θα έπρεπε, κατά την άποψή μου, να περιληφθεί στο σώμα της επίδικης απόφασης το νομικό έρεισμα αυτής, ήτοι η σχετική διάταξη, ούτως ώστε να προκύπτει πως και γιατί η διάταξη και/ή οι διατάξεις αυτές τυγχάνουν εφαρμογής στην υπό αναφορά περίπτωση.

Επιπρόσθετα δε, θα πρέπει να επισημάνω ότι, παρά την παντελή απουσία αναφοράς στο νομικό έρεισμα της επίδικης απόφασης, ακόμα και αν ήθελε θεωρηθεί πως το έρεισμα αυτό βρίσκεται στο άρθρο 71(1) του Νόμου, ως αναφέρεται και στην προαναφερθείσα γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, εντούτοις δεν έχω αντιληφθεί πως η περίπτωση του αιτητή εμπίπτει στις πρόνοιες της συγκεκριμένης διάταξης, προκειμένου αυτός να κριθεί

ένοχος για απρεπή συμπεριφορά, μετά από συνοπτική εκδίκαση, και να του επιβληθεί η ποινή της επίπληξης:

Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη-

«Η αρμοδία αρχή κέκτηται εξουσίαν όπως εκδικάζη συνοπτικώς οιαδήποτε πειθαρχικά αδικήματα αναγραφόμενα εις το Μέρος I του Πρώτου Πίνακος και να επιβάλλη οιαδήποτε των ποινών αι οποίαι αναγράφονται εις το Μέρος II του Πίνακος τούτου.»

Γίνεται λοιπόν παραπομπή στο Μέρος I του Πρώτου Πίνακα του Νόμου, στον οποίο, μεταξύ των αδικημάτων που μπορούν να εκδικαστούν συνοπτικά, περιλαμβάνεται και το αδίκημα της απρεπούς συμπεριφοράς του εκπαιδευτικού «προς τους ανωτέρους και τους συναδέλφους αυτού και προς το κοινό». Οι καθ' ων η αίτηση επέβαλαν στον αιτητή την ποινή της επίπληξης διότι τον έκριναν ένοχο για τη διάπραξη του αδικήματος της απρεπούς συμπεριφοράς, χωρίς όμως να αναφέρουν προς ποιον, στηριζόμενοι σε αυτήν ακριβώς τη διάταξη. Ωστόσο, είναι ξεκάθαρο, στη βάση του συνόλου των ενώπιον μου στοιχείων, ότι η «απρεπής συμπεριφορά» για την οποία κρίθηκε ένοχος ο αιτητής, δεν ήταν ούτε προς τους ανωτέρους και τους συναδέλφους αυτού ούτε βεβαίως προς το κοινό, αλλά προς μαθητές. Συνεπώς, εύλογα τίθεται το ερώτημα κατά πόσον τυγχάνει εφαρμογής στην περίπτωση του αιτητή η συγκεκριμένη διάταξη και πάντως, σε κάθε περίπτωση, καταδεικνύεται με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο η ανάγκη που υπήρχε για αιτιολόγηση της επίδικης απόφασης, προκειμένου, επαναλαμβάνω, να

καθίστατο εφικτή η διενέργεια του απαιτούμενου δικαστικού ελέγχου της τελικής κρίσης των καθ' ων η αίτηση.

Σαφέστατα λοιπόν τίθεται και ζήτημα ελλιπούς αιτιολόγησης της προσβαλλόμενης απόφασης, η οποία ουδόλως μπορεί να συμπληρωθεί από τα στοιχεία του φακέλου. Υπενθυμίζεται συναφώς ότι κατά πάγια νομολογία, η συμπλήρωση της αιτιολογίας από το διοικητικό φάκελο επιτρέπεται μόνο όταν τα απαιτούμενα στοιχεία προκύπτουν από το φάκελο κατά τρόπο βέβαιο και αναντίλεκτο (βλ. *Χρίστος Παναγιωτίδης ν. Δημοκρατίας* ([1998](#)) *3 Α.Α.Δ. 342*).

Οι πιο πάνω διαπιστώσεις σφραγίζουν και την τύχη της υπό κρίση προσφυγής, καθιστώντας αχρείαστη την εξέταση άλλων ζητημάτων που έχουν εγερθεί.

Κατά συνέπεια, η προσφυγή επιτυγχάνει και η προσβαλλόμενη πράξη ακυρώνεται. Επιδικάζονται €2100 έξοδα υπέρ του αιτητή και εναντίον των καθ' ων η αίτηση, πλέον Φ.Π.Α. εάν υπάρχει.

Φ.ΚΩΜΟΔΡΟΜΟΣ,

Δ.Δ.Δ.

[cylaw.org](#): Από το ΚΙΝΟΠ/CyLii για τον [Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο](#)